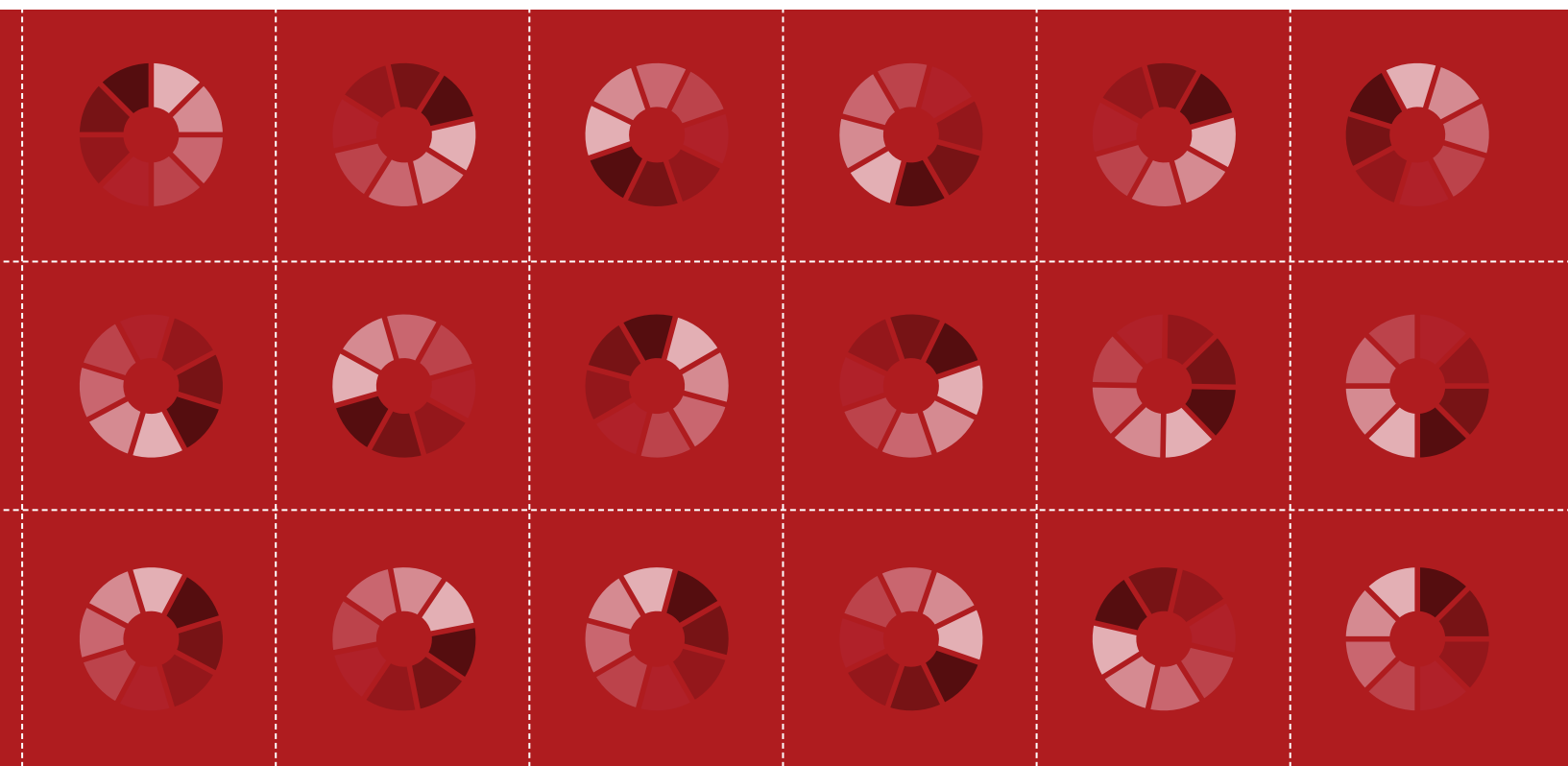

RADNI LISTOVI
PROFESIONALNA ORIJENTACIJA
PROGRAM ZA MLADE
5 KORAKA DO ODLUKE O KARIJERI

giz

Im Auftrag des:
Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

IZDAVAČ

Ministarstvo omladine i sporta Republike Srbije i
Deutsche Gesellschaft fuer Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Brzakova 20, 11 000 Beograd, Srbija
Im Auftrag des Bundesministerium fuer wirtschaftliche
Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ)
der Bundesrepublik Deutschland

ZA IZDAVAČA

Ministarstvo omladine i sporta Republike Srbije
Alisa Marić
Deutsche Gesellschaft fuer Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Martin Velte

KONSULTANT

Ervin Kemerer, Paedagogische Hochschule des Bundes in Steiermark

RADNA GRUPA ZA RAZVOJ MATERIJALA

Dragana Petković
Marija Srećković
Katarina Stanić
Danica Belić
Ana Borković
Sonja Damnjanović
Donka Vuković
Marija Radovanović

UREDNIČE

Dragana Petković
Marija Srećković

RECENZIJIA

Marija Radovanović

LEKTURA I KOREKTURA

Hanna Gadomski

DIZAJN I OPREMA

InDesigner, Beograd

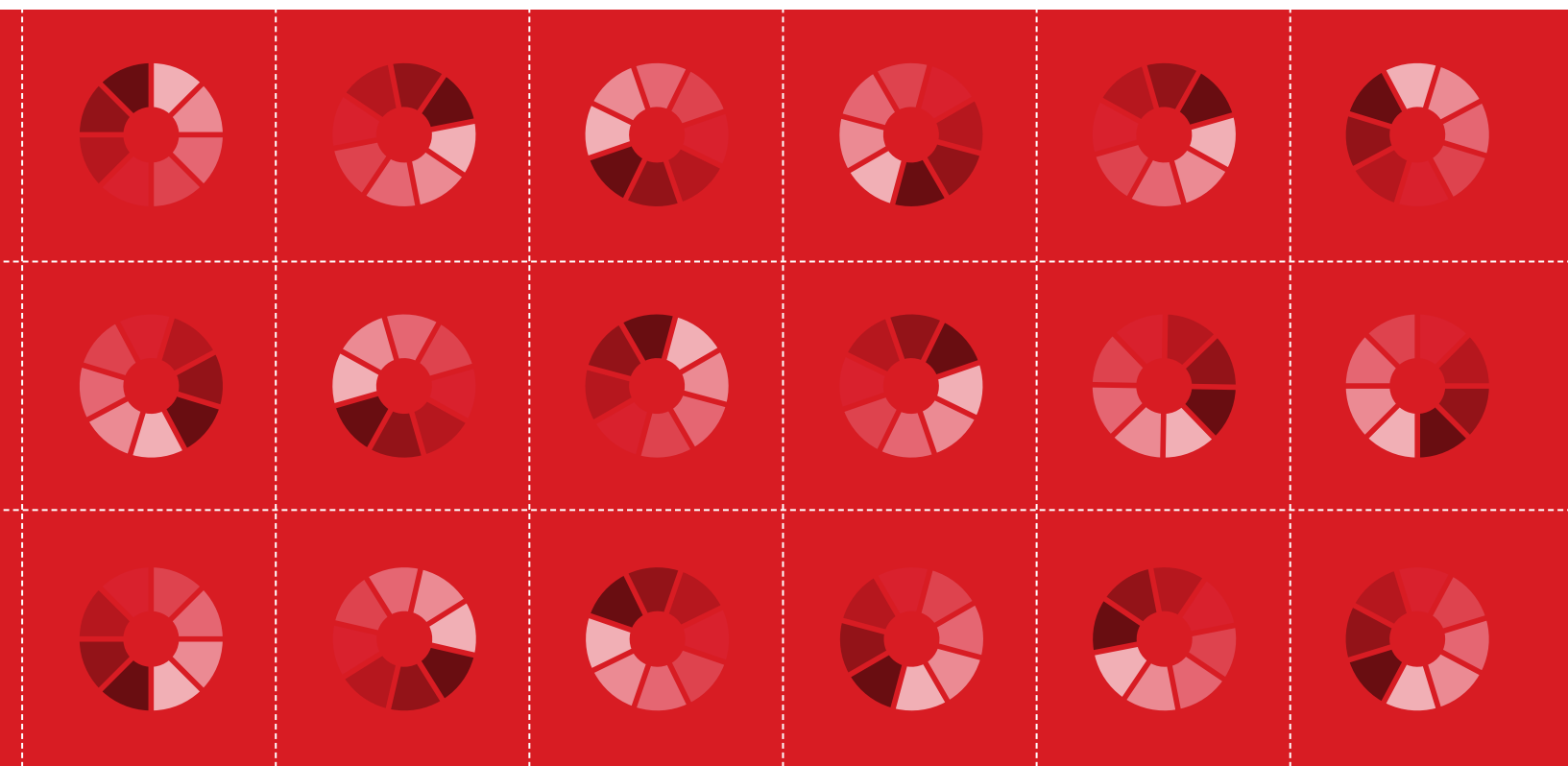
ŠTAMPA

InDesigner, Beograd

TIRAŽ

3000

ISBN 978-86-87737-62-4

RADNI LISTOVI
PROFESIONALNA ORIJENTACIJA
PROGRAM ZA MLADE
5 KORAKA DO ODLUKE O KARIJERI

IME I PREZIME VLASNIKA/CE PORTFOLIJA

.....

Naziv škole

.....

Mesto

.....

SADRŽAJ

	ŠTA TI DONOSE RADNI LISTOVI ZA PROFESIONALNU ORIJENTACIJU?.....	6
I MODUL	SAMOSPOZNAJA.....	8
	RADIONICA 1: ŠTA ZNAM O SEBI?.....	8
	UPITNIK – ŠTA ZNAM O SEBI?.....	8
	RADIONICA 2: JA ZA 10 GODINA	10
	PITANJA ZA RAZGOVOR.....	10
	RADIONICA 3: U SVETU INTERESOVANJA	10
	UPITNIK – ŠTA ME INTERESUJE.....	10
	RADIONICA 4: U SVETU VRLINA I VREDNOSTI.....	11
	SPIŠAK VREDNOSTI ZA LIČNU PIRAMIDU	11
	RADNE VRLINE	12
	RADIONICA 6: U SVETU VEŠTINA I SPOSOBNOSTI	13
II I III MODUL	INFORMISANJE O ZANIMANJIMA, KARIJERI I PUTEVIMA OBRAZOVANJA.....	14
	RADIONICA 1: KLJUČNE KOMPETENCIJE ZA ZANIMANJA 21. VEKA	14
	LISTA KLJUČNIH KOMPETENCIJA.....	14
	RADIONICA 2: INFORMACIONE PONUDE.....	14
	1. ANALIZA SREDINE RADI IDENTIFIKACIJE RESURSA	14
	2. INDIVIDUALNI PLAN PRIKUPLJANJA INFORMACIJA	15
	OBLASTI RADA I PRIPADAJUĆA ZANIMANJA.....	15
	PRILOG – KVALIFIKACIONI OKVIR ZA FIZIOTERAPEUTA/KINJU	17
	RADIONICA 3: INTERVJU SA EKSPERTOM/KINJOM	18
	MODEL PITANJA ZA INTERVJUISANJE	18
	RADIONICA 5: POZNAJEM ZANIMANJA, PUTEVE OBRAZOVANJA I KARIJERE	18
	LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO ŠKOLU/FAKULTET?.....	18
	LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO ZANIMANJE?.....	18
	LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO/TRAŽIMO POSAO?.....	19
	LISTA KORISNIH VEB ADRESA.....	19
	RADIONICA 6: DILEMA IZBORA: KOJIM PUTEVIMA OBRAZOVANJA I KARIJERE	19
	DRVO OČEKIVANJA I MOTIVA.....	19
	MAPA PUTEVA KARIJERA.....	20
	MAPA PUTEVA KARIJERA.....	21

REALNI SUSRETI	22	MODUL IV
RADIONICA 1: PRIPREMA ZA REALNE SUSRETE	22	
DIJAMANTSKA LISTA FAKULTETA/ORGANIZACIJE/PREDUZEĆA ZA POSETU	22	
MODERACIJSKI MATERIJAL – ANALIZA SREDINE	23	
PROTOKOL ZA PRAĆENJE SIMULACIJE	24	
NALAZIM SEBI MESTO ZA PRAKSU.....	24	
TERMIN U PREDUZEĆU	25	
Kratke informacije o mom mestu za praksu	25	
Kako ću se ponašati na praksi da bi sve bilo „vrhunski“ i da bih ostavio/la dobar utisak	26	
Moj dnevni izveštaj	26	
Pogled unazad.....	27	
DONOŠENJE ODLUKE	28	MODUL IV
RADIONICA 1: SWOT TEHNIKA	28	
SWOT MATRICA	28	
RADIONICA 2: FAZE U DONOŠENJU ODLUKE	28	
MATRICA: FAZE U DONOŠENJU ODLUKE.....	28	
RADIONICA 4: AKCIONI PLAN	29	
RADIONICA 5: SAMOREFLEKSIJA O DONETOJ ODLUCI	30	

ŠTA TI DONOSE RADNI LISTOVI ZA PROFESIONALNE ORIJENTACIJE?

Dragi/a učesniče/ce programa „Profesionalna orijentacija“,

U želji da ti pružimo podršku i osnaženje za izbor svoje buduće škole/fakulteta i zanimanja, sastavili smo ove Radne listove za profesionalnu orijentaciju koji će ti pomoći u pripremi za donošenje odluke i prilikom prikupljanja dokumentacije o izboru daljeg obrazovanja odnosno zanimanja. Radne listove bi trebalo da vodiš tokom kompletnog procesa profesionalne orijentacije i oni će tada sadržati tvoje radove od početka do kraja tvog procesa odlučivanja.

Put do donošenja odluke je dug. Da bi mogao/la da izabereš zanimanje i doneseš odluku, potrebno je da prođeš više faza. Najvažnije je da zapamtiš da ti biraš i odlučuješ! Ti lično se pitaš i odlučuješ o izboru svoje budućnosti.

Na tom putu treba da ostvariš dva osnovna cilja:

1. Ponovno okrivanje svoje ličnosti – U svemu što voliš da radiš ili saznaješ, otkrivaš sebe. Ono o čemu sanjaš i što misliš da možeš da postigneš od velike je važnosti za tvoj život. To si ti, tvoje potrebe, vrednosti, interesovanja, sposobnosti, talenti.
2. Otkrivanje i istraživanje sveta zanimanja – Pomoći će ti da otkriješ koje škole/fakulteti i koji profesionalni put može da ti odgovara. Pri tom ćeš otkriti mnogo toga novog. U Radnim listovima možeš da prikažeš svoje sposobnosti i snage i da ih uporediš sa zahtevima željene škole/fakulteta i željene oblasti zanimanja, radi planiranja i odlučivanja o budućnosti.

Kad ostvariš ve ciljeve, za sebe sa ponosom možeš da kažeš da si profesionalno orijentisan/a.

Radni listovi će ti pokazati da je profesionalna orijentacija proces i da je važno da pripremu za donošenje odluke uzmeš u svoje ruke i napraviš svoj izbor škole/fakulteta i zanimanja. Želja nam je da izbegneš očekivanje da drugi donesu odluku umesto tebe, kao i da ne odlučuješ ishitreno ili veruješ da će se “prosvetljenje” pojaviti kasnije samo od sebe.

Ti lično preuzimaš odgovornost za izbor i kvalitet radova koje ćeš sakupljati u Radnim listovima.

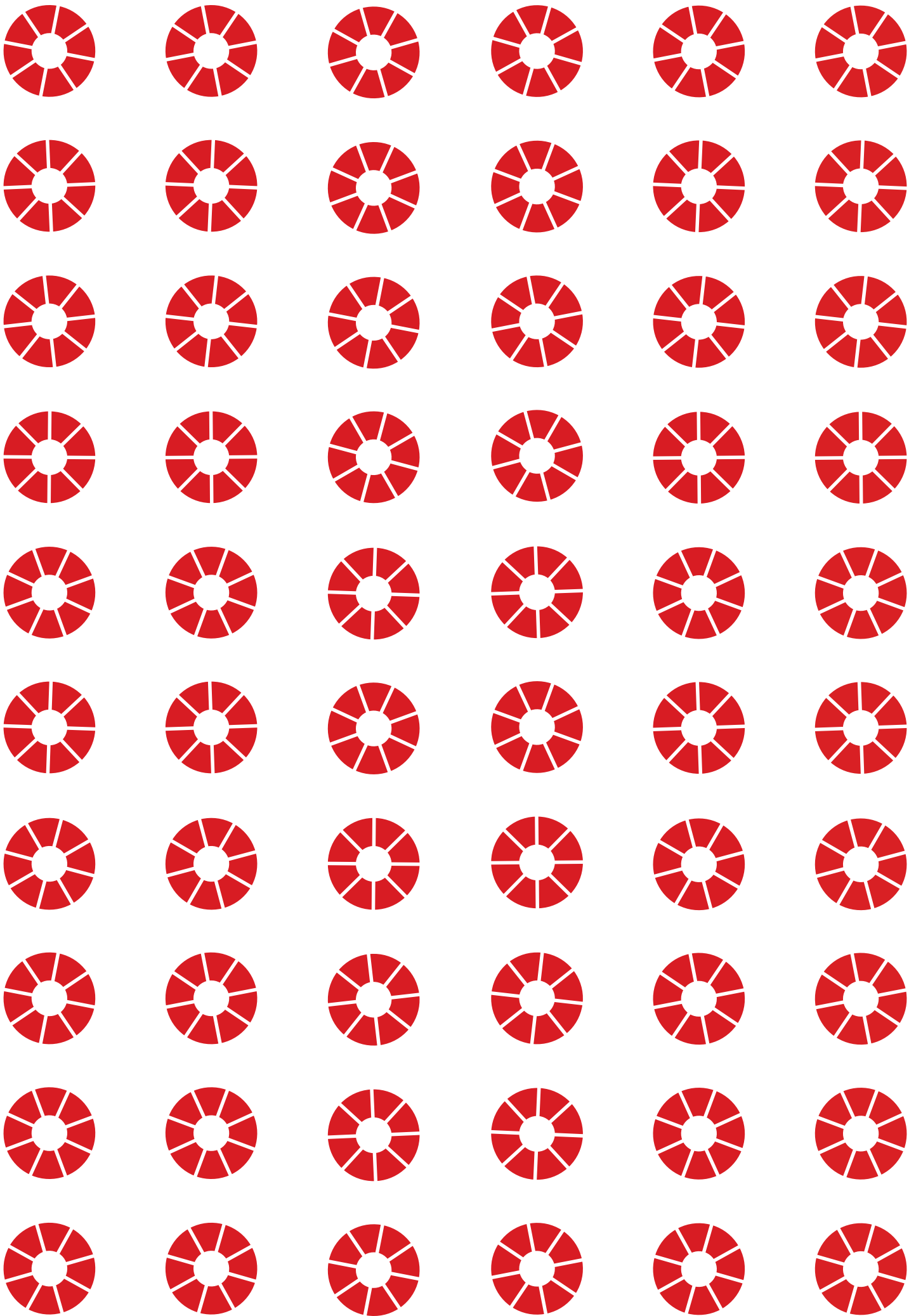
Radni listovi će ti pomoći da razmisliš o svojim iskustvima na putu profesionalne orijentacije, na koje se stalno možeš vraćati i proveravati ih.

Nadamo se da ćeš, dok ostavljaš zapise kao tragove na svom jedinstvenom putu do željene škole/fakulteta i željenog zanimanja, sa radošću i zadovoljstvom putovati kroz program profesionalne orijentacije, da ćeš saznati, rasti i uživati prolazeći kroz proces obuke i doneti najbolju odluku za sebe i svoju budućnost. Srećno ti bilo!

PET KORAKA DO ODLUKE

Radni listovi će ti pomoći da korak po korak pristupiš izboru škole/fakulteta, tj. zanimanja. Na ovoj strani možeš videti strukturu Radnih listova.

1. Upoznajem samog/u sebe	radni listovi i dokumenta koji služe ličnoj samoproceni
2. Informišem se, istražujem i obrađujem informacije o željenom zanimanju	informacije o ponudi škola/fakulteta, mogućnosti obrazovanja i zapošljavanja, važne informacije o svetu rada i zanimanja
3. Poznajem puteve obrazovanja i profesionalnog razvoja koji vode ka ostvarenju željenog zanimanja	radni listovi u kojima sam se intenzivno bavio/la izborom škole/fakulteta i zanimanja i za koje znam da su važni za moj izbor
4. Istražujem puteve obrazovanja i zanimanja koja me interesuju	radni rezultati iz susreta sa stručnom praksom: izveštaji, zapisnici sa razgovora, formulari za raspitivanje: u školama / na fakultetima i u preduzećima
5. Proveravam i odlučujem	ponovo upoređujem svoj lični profil sa zahtevima obrazovanja i profesionalnog puta i odlučujem se za odgovarajuću školu/fakultet

SAMOSPOZNAJA

Upoznajem samog/u sebe – Moj profil ličnosti

Cilj ovog koraka je da ponovo otkriješ svoju ličnost i napraviš ličnu samoprocenu.

Teme: Šta me interesuje? Koje su moje snage, sposobnosti, talenti? Moja školska interesovanja, moja interesovanja u slobodno vreme. Koje su moje vrednosti?

RADIONICA 1

ŠTA ZNAM O SEBI?

UPITNIK – ŠTA ZNAM O SEBI?

Popunjavanje ovog upitnika omogućice ti da promisliš o sebi, svom trenutnom profesionalnom razvoju, planovima za budućnost i očekivanjima od programa profesionalne orijentacije.

Razgovaraj sa svojim parom o sledećim pitanjima i zajedno popunite upitnik:

> Datum popunjavanja upitnika:

> Ime i prezime:

> Dosadašnje školovanje:

> Koje je tvoje željeno zanimanje – gde želiš da nastaviš školovanje?

.....

> Koje bi alternativno zanimanje došlo u obzir / koja bi druga mogućnost školovanja za tebe bila prihvatljiva?

.....

> Da li si se već detaljnije upoznao/la sa tim zanimanjem u nekom preduzeću / na fakultetu i na koji način?

.....

> Koja ti je vrsta podrške u ovom trenutku najpotrebnija – pomoć da doneseš ili potvrdiš svoju odluku o izboru daljeg školovanja, uključivanje u svet rada, podrška prilikom prijavljivanja, odnosno uspostavljanja kontakta sa preduzećima/fakultetima, ili nešto drugo?

.....

Dodatak – za one koji imaju već neko konkretno željeno zanimanje: prednosti i nedostaci mog željenog zanimanja

> Koje je to konkretno željeno zanimanje?

.....

> Ko je uticao na tebe prilikom opredeljivanja za baš to zanimanje?

.....

> Kako bi se školovao/la za to zanimanje i u slučaju da škola nije u tvom mestu boravka?

.....

.....

> Zašto trenutno daješ prednost baš tom zanimanju?

.....

.....

> Šta te posebno zanima u tom zanimanju?

.....

.....

> Šta ti se u njemu dopada?

.....

.....

> Koje bi nedostatke moglo da ima to zanimanje?

.....

.....

> U čemu si još nesiguran/a u pogledu tog zanimanja?

.....

.....

RADIONICA 2

JA ZA 10 GODINA

PITANJA ZA RAZGOVOR

Na osnovu sledećih pitanja napravi priču za koju smatraš da će predstavljati realan opis tebe za deset godina:

- › Koliko imaš godina?
- › Koju školu ili fakultet si završio/la?
- › Čime se baviš?
- › Opiši vreme koje provodiš na poslu?
- › Šta radiš posle posla?
- › Da li si i koliko zadovoljan/na svojim izborom posla?
- › Da li nameravaš da se još dugo baviš tim poslom ili imaš neke druge poslovne planove?
- › Kada bi mogao/la da vratiš vreme unazad, da li bi nešto promenio/la i šta?

RADIONICA 3

U SVETU INTERESOVANJA

UPITNIK – ŠTA ME INTERESUJE

Instrukcija voditelja/ke: Pred tobom se nalazi upitnik koji će ti pomoći da dobro definišeš i odrediš svoja interesovanja, ono u čemu više uživaš i ono što ti bolje „polazi za rukom“. Poznato je da su ljudi u većoj meri zadovoljni svojim poslom, a samim tim i efikasniji, kada rade ono što vole, za šta su zainteresovani i u čemu se dobro snalaze. Verujemo da će popunjavanje ovog upitnika doprineti jasnijem definisanju tvojih oblasti interesovanja.

Obeleži krstićem svaku stavku u meri u kojoj smatraš da je tačna

		Sasvim tačno	Uglavnom tačno	Nije tačno
1	Volim da na svom poslu sarađujem sa mnogo ljudi			
2	Volim kreativnost i slobodu u poslu, više nego strogo definisana pravila			
3	Dobro mi idu matematika, hemija, fizika i slični predmeti			
4	Više volim da učim istoriju, geografiju i slične predmete			
5	Volim da proučavam zakonitosti ljudskog ponašanja			
6	Zanimljiv mi je rad u medijama			
7	Zanimaju me tehnički predmeti			
8	Volim da radim u timu više nego individualno			
9	Volim da brzo vidim rezultate svog rada			
10	Sa lakoćom učim hemiju			
11	Uvek naučim bar 50 reči jezika na kome je moja omiljena serija			
12	Volim da čitam			
13	Volim da sam sebi određujem posao			
14	Volim da drugima organizujem posao			
15	Volim slikanje, crtanje, dizajniranje			
16	Obraćam pažnju na detalje			
17	Zanima me da se bavim mišljenjima drugih ljudi			
18	Zanimljivo mi je da posmatram stvari iz različitih uglova			
19	Zanima me sve u zdravstvu			
20	Volim da pravim neke predmete			
21	Zanimaju me lekovi, kako se prave i kako deluju			

Zaokruži samo redne brojeve pitanja na koja si odgovorio/la sa „Sasvim tačno“ i „Uglavnom tačno“:

1, 4, 5, 6, 8, 17, 15 – Želja za kreativnošću, stalnim kontaktom i saradnjom sa ljudima vezuje se za humanističke fakultete, Filozofski fakultet, ali i za umetničke, glumu, dizajn. Svakako, ukoliko imaš najviše poena u toj koloni, dobro bi bilo da razmisliš i saznaš što više o društvenim fakultetima, kao i o Pravnom i Učiteljskom.

3, 7, 9, 15, 16, 20 – Izgleda da si tehnički orijentisan/a, pa bi bilo dobro da se raspitaš o raznim ponudama u toj struci.

10, 16, 18, 19, 21 – Zdravstvena struka, Medicinski fakultet, Farmaceutski, Stomatološki.

11, 12, 16, 17, 18 – Jezici i književnost.

Ovaj upitnik je samo polazna osnova za dalji proces donošenja profesionalne odluke. On nije standardizovan i ne sadrži tačne i pogrešne odgovore, ali svakako može da te navede na korisno razmišljanje.

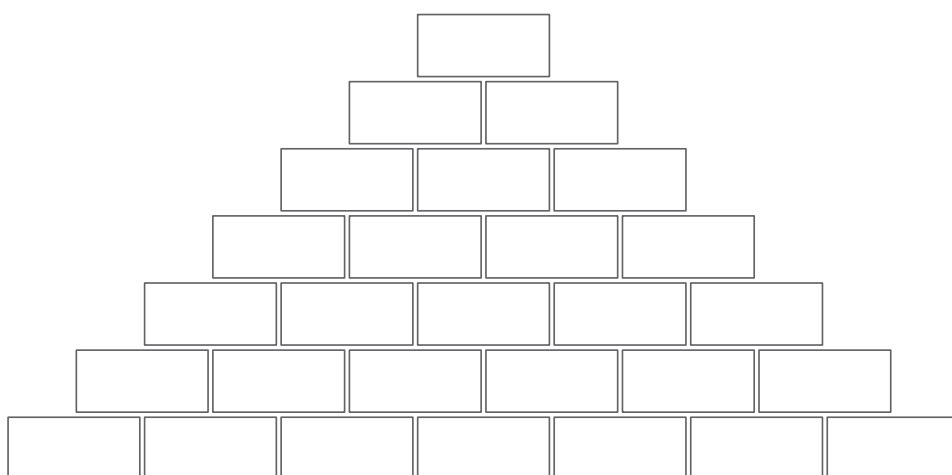
U SVETU VRLINA I VREDNOSTI

RADIONICA 4

SPISAK VREDNOSTI ZA LIČNU PIRAMIDU

Poređaj vrednosti po tome koliko su tebi lično važne – napravi svoju piramidu. Možeš dopisati još neke vrednosti koje smatraš važnim.

istrajnost	poštenje	vrednoća	razumevanje
strpljenje	ljubaznost	pravednost	hrabrost
smirenost	samostalnost	odlučnost	poverenje u druge
pažnja	maštovitost	dobra volja	zahvalnost
odgovornost	snaga	praštanje	sloboda izbora
saosećanje	ljubav	velikodušnost	pomaganje
saradnja	podrška	iskrenost	poverenje u sebe

RADNE VRLINE

Pred sobom imaš listu radnih vrlina. Pokušaj da proceniš svoje radne vrline i odnos prema poslu. Upiši u predviđeni prostor svoju procenu (A, B, C) sopstvenih vrlina.

Skala za procenu:

A – prisutna u dovoljnoj meri

B – srednje izražena

C – malo prisutna

RADNE VRLINE	A	B	C
POUZDANOST (biti tačan/na, održati obećanja, svest o obavezama, biti u stanju da neke stvari zadržiš samo za sebe...)			
SMISAO ZA RAD (uredno radno mesto, bez zaboravljanja ili zaturanja bilo čega, imati pregled)			
IZDRŽLJIVOST (dovršiti i nezanimljive stvari, imati strpljenja, ne dopustiti da nešto odvuče pažnju)			
PRECIZNOST (pažljivo raditi, biti precizan/na)			
MARLJIVOST (iz sopstvenog nahođenja obavljati stvari, raditi svoj posao i kada nas niko na to ne „tera“, bez spoljašnje kontrole)			
VOLJA ZA POSTIZANJEM REZULTATA – DOSLEDNOST (namera da se dostigne postavljeni cilj, da se sprovede sopstveni projekat, a da se pri tom pristane i na određene napore)			
SAMOSTALNOST (samostalno donošenje odluka, samostalno prepoznavanje poslova, biti u stanju da samostalno uradimo nešto)			

Napomena: Razmisli šta bi mogao/la da zaključiš na osnovu ove liste, koliko si zadovoljan/na informacijama koje ona sadrži i šta bi mogao/la da uradiš da budeš još zadovoljniji/a.

UPITNIK – U SVETU VEŠTINA I SPOSOBNOSTI

Ovaj upitnik će ti pomoći da prepoznaš svoje veštine i sposobnosti. Tvoj zadatak je da upišeš ocenu kojom sebe procenjuješ na osnovu opisa u nekom poslu.

POSLO	0	1	2	OCENA
Spretnost: prilikom pravljenja manjih predmeta, popravljanja, ja sam...	nespretna/na	osrednje spretna/na	spretna/na	
Građa tela, zdravlje: kada se bavim sportom ili pešačim...	brzo se umaram	uglavnom sam otporan/na	žilav/a sam i izdržljiv/a	
Koncentracija: u stvarima koje me malo zanimaju, ja sam...	rastrojen/a i bez pažnje	prilično pažljiv/a	veoma koncentrisan/a	
Pamćenje (reči, brojevi): pamtim naučene tekstove, reči, brojeve...	sporo i teško	relativno lako	odlično	
Mašta: prilikom pisanja sastava, izrade crteža i rešavanja praktičnih problema imam...	nikakve ideje ili malo ideja	ponekad dobre ideje	uglavnom dobre ideje	
Jezički talenat: tekstove, reči, rečenice učim i shvatam u nastavi...	sa dosta muke	dobro	veoma brzo i odlično	
Matematički talenat: rešavam računske zadatke, zadatke iz matematike i fizike i sve što ima veze sa brojkama...	sa mukom i neprecizno	često prilično lako	veoma brzo i sigurno	
Crtanje i dizajniranje: za slobodno crtanje i dizajniranje...	manje sam nadaren/a	osrednje sam nadaren/a	uglavnom sam veoma nadaren/a	
Geometrijsko crtanje: prilikom geometrijskog crtanja, moji radovi izgledaju...	neuredno	osrednje uredno	veoma precizno i uredno	
Talenat za tehničke probleme: kontekst i funkcionisanje aparata i tehničkih uređaja, kao i korišćenje alata, shvatam...	samo uz mnogo muke	osrednje	veoma brzo i precizno	
Smisao za forme: prilikom crtanja, oblikovanja, pravljenja manjih predmeta i ručnih radova, stvari mi uspevaju...	retko	upotrebljive su	dobro i lepo	
Sposobnost prostornih predstava: mogu da zamislim kako planovi, skice, crteži izgledaju u stvarnosti...	uglavnom teško	osrednje	lako i bez problema	
Podela, planiranje: prilikom obavljanja aktivnosti, zadataka i ostalih radova, svoje slobodno vreme umem da rasporedim...	teško	prilično dobro	smisljeno i odlično	
Pojmovno razmišljanje: teoretska pitanja i logičke zadatke razumem...	prilično teško	zadovoljavajuće	veoma lako	

Pokušaj da na osnovu ovih informacija definišeš svoje najveće sposobnosti:

- > jezičke sposobnosti,
- > tehničke sposobnosti,
- > matematičke sposobnosti,
- > mehaničke sposobnosti,
- > prostorna orijentacija,
- > dizajn.

Temе: Koji izvori informacija postoje? Kako da dođem do tih informacija? Kako da se snađem u toj obimnoj ponudi? Kako prikupljam, biram i obrađujem informacije koje smatram važnim?

KLJUČNE KOMPETENCIJE ZA ZANIMANJA 21. VEKA

samostalnost	spremnost na ostvarivanje	lična inicijativa
lična odgovornost	spremnost na preuzimanje odgovornosti	samoprocena
sposobnost timskog rada	spremnost na celoživotno učenje	mobilitnost
kreativnost	hrabrost	fleksibilnost
komunikaciona i jezička kompetencija	spremnost – otvorenost za promene	spremnost na rizik
IT kompetencija	interkulturalna kompetencija	prilagodljivost

INFORMACIONE PONUDE

- › Upiši ko sve može da pruži potrebne informacije o zanimanjima i putevima školovanja
- › Upiši koje su sve informacije dostupne

[illegible]

2. INDIVIDUALNI PLAN PRIKUPLJANJA INFORMACIJA

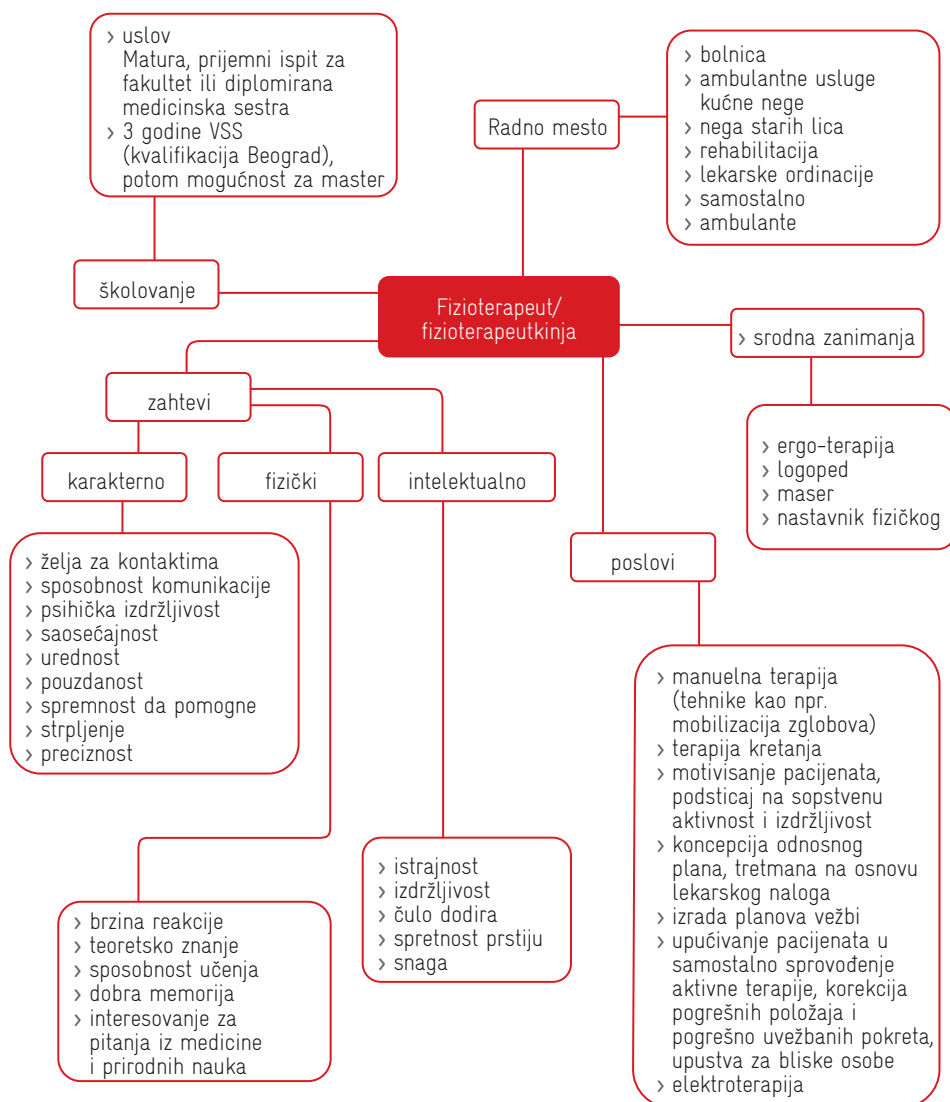
ŽELIM DA ZNAM:	SAZNAČU OD:	INFORMISAČU SE TAKO ŠTO:	KADA?

OBLASTI RADA I PRIPADAJUĆA ZANIMANJA

PODRUČJE RADA	SKUPINE ZANIMANJA (i broj zanimanja u zagradi)
Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane	> Proizvodnja bilja (83)
	> Stočarstvo i i živinarstvo (29)
	> Ribarstvo i uzgajanje ostalih životinja (18)
	> Veterina (30)
	> Prerada hrane i pića (134)
	> Prerada duvana (16)
Šumarstvo i obrada drveta	> Šumarstvo (45)
	> Prerada i obrada drveta (105)
Geologija, rudarstvo i metalurgija	> Geologija (39)
	> Eksploatacija nafte i zemnog gasa (11)
	> Rudarstvo i oplemenjivanje ruda (58)
	> Metalurgija (186)
Mašinstvo i obrada metala	> Obrada metala (130)
	> Montaža i instalacije (99)
	> Mašinske konstrukcije i projektovanje (101)
	> Mašinska tehnologija (108)
	> Mehanika i mašine (117)
Elektrotehnika	> Elektroenergetika (31)
	> Elektromehanika (68)
	> Elektronika (57)
	> Telekomunikacija (42)
Hemija, nemetali i grafičarstvo	> Računarska tehnika (29)
	> Hemija (38)
	> Gumarstvo i plastičarstvo (18)
	> Keramičarstvo i proizvodnja građevinskih materijala (21)
	> Staklarstvo (19)
	> Proizvodnja papira (13)
	> Grafičarstvo (45)

Tekstilstvo i kožarstvo	> Tekstilstvo (54) > Proizvodnja odeće (31) > Kožarstvo i krznarstvo (13)
Komunalne, tapetarske i farbarske usluge	> Komunalne usluge (20) > Tapetarstvo (7) > Farbanje i lakiranje (10)
Geodezija i građevinarstvo	> Geodezija (23) > Arhitektura i urbanizam (20) > Građevinarstvo (70) > Završni građevinski radovi (22)
Saobraćaj	> Drumski saobraćaj (25) > Železnički saobraćaj (25) > Brodarstvo (39) > Vazduhoplovstvo (30) > PTT saobraćaj (19) > Pretovarne usluge, unutrašnji transport i prenos žičarama (25)
Trgovina	> Trgovina (45)
Ugostiteljstvo i turizam	> Ugostiteljstvo i turizam (37)
Ekonomija, pravo i administracija	> Ekonomija (51) > Pravo (52) > Informatika i statistika (14) > Kadrovska zanimanja (20) > Administracija (8) > Narodna odbrana, bezbednost i samozaštita (12) > Osiguranje (18)
Vaspitanje i obrazovanje	> Vaspitanje i obrazovanje – humanističke oblasti (129) > Vaspitanje i obrazovanje – matematičke oblasti (31) > Vaspitanje i obrazovanje – biotehničke oblasti (36) > Vaspitanje i obrazovanje – oblast zdravstva (26)
Društveno-humanističko područje	> Društveno-humanistička zanimanja (45)
Prirodno-matematičko područje	> Prirodno-matematička zanimanja (70)
Kultura, umetnost i javno informisanje	> Likovna umetnost i dizajn (22) > Scenska umetnost, muzika i književnost (88) > Javno informisanje (32) > Ostala zanimanja u oblasti kulture, umetnosti i informisanja (37)
Zdravstvo, farmacija i soc. zaštita	> Medicina (126) > Stomatologija (20) > Farmacija (43) > Socijalna zaštita (14)
Fizička kultura i sport	> Fizička kultura (16) > Sport (7)
Ostala zanimanja	> Lične usluge (6)

PRILOG – KVALIFIKACIONI OKVIR ZA FIZIOTERAPEUTA/KINJU

RADIONICA 3

INTERVJU SA EKSPERTOM/KINJOM

MODEL PITANJA ZA INTERVJUISANJE

- › Kako glasi naziv zanimanja u kom trenutno radite?
- › Da li ste se igrali svog zanimanja kad ste bili mali?
- › Da li Vas i dalje interesuje ono što Vas je interesovalo u osnovnoj školi?
- › U čemu ste bili uspešni u osnovnoj školi? Da li ste dobili neke nagrade, priznanja...?
- › Koji je momenat bio ključan da upišete baš tu srednju školu/fakultet?
- › Da li biste svoju odluku za određeno zanimanje vezali za neku osobu? (Majka/otac, vršnjak/inja ili kolega/inica sa fakulteta, profesor/ka, mentor/ka, autor/ka knjige, poznata medijska ličnost...)
- › Koje poslove uglavnom obavljate?
- › Gde Vi radite svoj posao?
- › Šta su prednosti, tj. nedostaci Vašeg zanimanja?
- › Kakve zahteve (intelektualne, fizičke, socijalne sposobnosti) pred Vas postavlja Vaše zanimanje?
- › Kakvo Vam je radno vreme?
- › Da li ste zadovoljni svojim zanimanjem? Da li biste se ponovo odlučili za isto zanimanje?
- › Da li u svom zanimanju stalno morate da se usavršavate, tj. da učite dalje?
- › Šta još želite da postignete, tj. šta je Vaš cilj za narednih pet godina?
- › Šta biste savetovali mladoj osobi oko izbora zanimanja?
- › Analiza opisa zanimanja

RADIONICA 5

POZNAJEM ZANIMANJA, PUTEVE OBRAZOVANJA I KARIJERE

LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO ŠKOLU/FAKULTET?

- › trajanje školovanja;
- › zahtevi koje škola/fakultet postavlja pred kandidate/kinje za upis;
- › predmeti koji se proučavaju za obrazovni profil/smer koji interesuje kandidata/kinju;
- › uslovi koje škola/fakultet nudi svojim kandidatima/kinjama (studentski dom, stipendije, organizovana stručna praksa...);
- › završetak obrazovanja, završni ispit;
- › završno zvanje;
- › kompetencije koje se stiču – znanja i veštine;
- › mogućnosti za dalje napredovanje u školovanju;
- › obrazovanje/specijalizacija;
- › izgledi za zaposlenje odmah nakon školovanja.

LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO ZANIMANJE?

- › opis poslova određenog zanimanja;
- › znanja potrebna za određeno zanimanje;
- › sposobnosti potrebne za određeno zanimanje;
- › veštine potrebne za određeno zanimanje;
- › zastupljenost zanimanja u državnom i/ili privatnom sektoru;
- › kompanije/organizacije u kojima dominira određeno zanimanje;
- › radno mesto (organizacija, lokacija, bezbednost...);
- › pozicije koje se mogu zauzeti sa određenim zanimanjem;
- › srodna zanimanja i struke;
- › mogućnosti dokvalifikacija za srodna zanimanja;

- › statistike potražnje određenog zanimanja na tržištu rada;
- › prosečna plata u okviru određenog zanimanja.

LISTA ASPEKATA – ŠTA JE VAŽNO KADA BIRAMO/TRAŽIMO POSAO?

- › potrebno prethodno radno iskustvo;
- › mogućnost posete (realnog susreta) ili volontiranja;
- › statistike sa tržišta rada – lako ili teško do zaposlenja;
- › potrebna dokumentacija za određeni posao (diploma, sertifikati sa treninga, lekarski nalazi...);
- › uslovi posla – visina zarade, vrsta ugovora, putovanja, samostalni rad / rad u timu;
- › kompanije/organizacije koje omogućavaju napredovanje;
- › srodne kompanije/organizacije.

LISTA KORISNIH VEB ADRESA

Nacionalna služba za zapošljavanje – www.nsz.gov.rs

Ministarstvo prosvete i nauke RS – www.mpn.gov.rs

Ministarstvo omladine i sporta – www.mos.gov.rs

BOŠ – www.bos.rs

Naj student – www.najstudent.com

Infostud – www.infostud.com

Kancelarije za mlade (baza podataka na www.zamislizivot.org)

GIZ – www.zamislizivot.org/giz

Mingl – www.mingl.rs

DILEMA IZBORA: KOJIM PUTEVIMA OBRAZOVANJA I KARIJERE?

RADIONICA 6

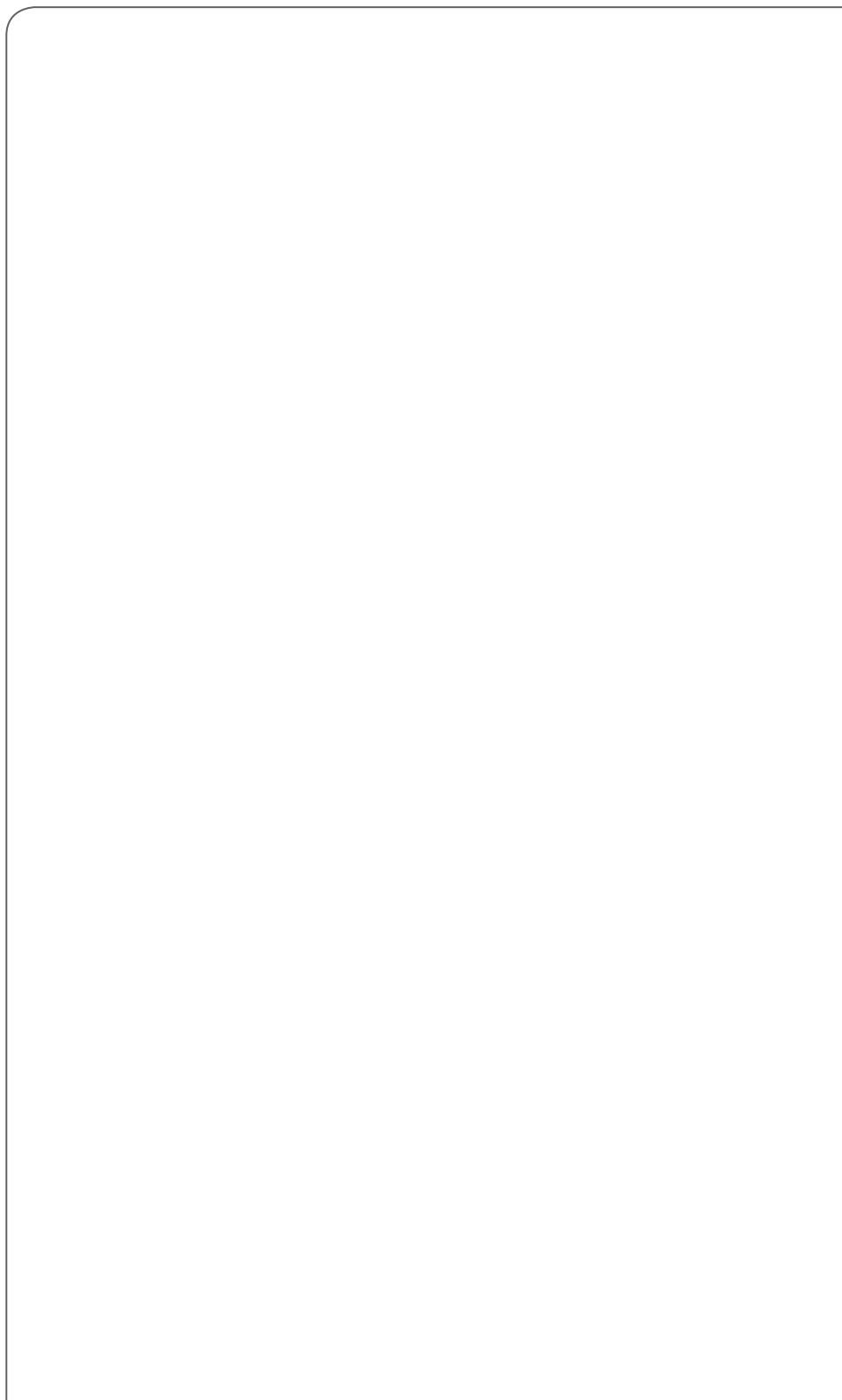
Drvo očekivanja i motiva

MAPA PUTEVA KARIJERA

MAPA PUTEVA KARIJERA

Napravi plakat o putevima svoje karijere, a za to možeš koristiti primer mape na prethodnoj strani.

IV

REALNI SUSRETI

RADIONICA 1

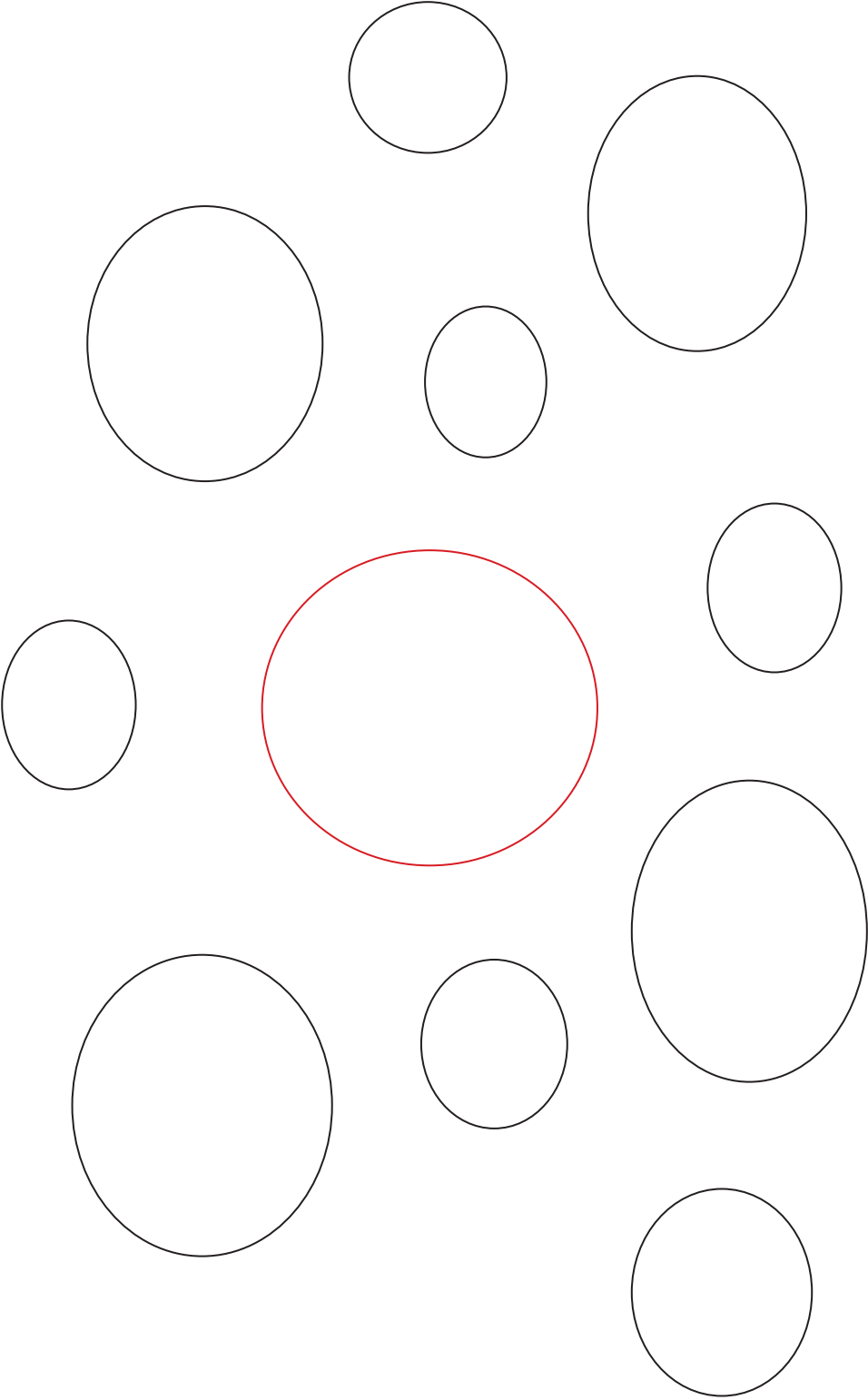
PRIPREMA ZA REALNE SUSRETE

Cilj: Dobra priprema za raspitivanje u školama / na fakultetima i u preduzećima.

Teme: Raspitivanje u školama / na fakultetima i u preduzećima; Dokumentovanje važnih rezultata; Obrada dobijenih informacija.

DIJAMANTSKA LISTA FAKULTETA/ORGANIZACIJE/PREDUZEĆA ZA POSETU

Nakon razmene i dogovora u grupi, napravi „dijamantsku listu“ fakulteta, organizacija, preduzeća koje želite da posetite. Prvo upiši u središnji deo „dijamanta“ (u kome se nalaze tri polja) one fakultete, organizacije, preduzeća za koje postoji najveće interesovanje u tvojoj grupi i koje je predložila većina. Zatim u redove iznad i ispod (po dva polja) upiši one učestale ali manje važne predloge i na kraju po jedan predlog u same vrhove dijamanta.

PROTOKOL ZA PRAĆENJE SIMULACIJE**INSTRUKCIJA NASTAVNIKA/CE UPUĆENA UČENICIMA/AMA I MLADIMA:**

(upišite svoj utisak o kvalitetu instrukcije)

Jasna

Blagovremena

Opis poslova jasan

Dokumentacija učenika/ca i
mladih pripremljena

(još nešto)

KOMUNIKACIJA NASTAVNIKA/CE I ŠEFA/ICE RECEPCIJE:

(upišite svoj utisak o kvalitetu te komunikacije)

Uzajamno razumevanje

Obostrana pripremljenost

Uspešni u dogovaranju načina rada

Protokol za odlazak učenika/
ca i mladih na praksu

Protokol hotela za obavljanje prakse

(još nešto)

PRIJEM UČENIKA/CA I MLADIH OD STRANE ŠEFA/ICE RECEPCIJE:

(upišite svoj utisak o kvalitetu tog prijema)

Pripremljeno

Precizno podeljeni zadaci

Uzajamno razumevanje

(još nešto)

NALAZIM SEBI MESTO ZA PRAKSU

1. ODLUČUJEM SE ZA NEKU STRUČNU OBLAST/ZANIMANJE KOJE ŽELIM BOLJE DA UPOZNAM PUTEM PRAKSE U PREDUZEĆU.
2. IZABEREM SA INTERNETA / IZ TELEFONSKOG IMENIKA / REGISTRA BRANŠI TRI DO PET ODGOVARAJUĆIH PREDUZEĆA.
3. POZIVAM PREDUZEĆA I MOLIM, AKO PRISTANU, DA MI ODMAH NAVEDU TERMIN KADA ĆU MOĆI LIČNO DA SE PREDSTAVIM.

U okviru programa profesionalne orijentacije
želeo/la bih da obavim deo stručne
prakse i to od ... do...
Hteo/la bih da pitam da li u tom
periodu mogu da istražujem kod
vas...

Mogu li lično da dođem kod vas,
kako bih se predstavio/la i predao/la
vam pismo molbe u okviru programa?
... Kada?...

5. SA DOPISOM ODLAZIM U PREDUZEĆE, PREDSTAVLJAM SE I RASPITUJEM ZA SVOJE RADNO VREME, OSOBU KOJA JE ZADUŽENA ZA MENE, NEOPHODNU RADNU ODEĆU...

TERMIN U PREDUZEĆU

1. PREDSTAVLJAM SE I RAZJAŠNJAVAM VAŽNA ORGANIZACIONA PITANJA
2. NEKOLIKO REČI O MENI...

Moje ime i prezime...
Uzrast...
Program u koji sam
uključen/a...

3. RAZMISLI ZAŠTO ŽELIŠ PRAKSU U TOM ZANIMANJU
Ispričaj o svojim interesovanjima, omiljenim predmetima...
4. PREDAJA DOPISA (sa tačnim terminom, pečatom Kancelarije za mlade / škole i
potpisom koordinatora/ke odnosno direktora/ke...)
5. RAZJAŠNJAVANJE OKVIRNIH ORGANIZACIONIH USLOVA

Ime i prezime učenika/ce:

Radno vreme (pauze):

Neophodna radna odeća:

Zaduženo lice:

Ostalo:

Potpis/pečat preduzeća:

KRATKE INFORMACIJE O MOM MESTU ZA PRAKSU

1. OBRAZOVANJE (vrsta, trajanje...):

2. ZADACI I POSLOVI:

3. ALATI:

4. SIROVINE I RADNI MATERIJALI:

5. ZAHTEVI:

Fizički:

Karakterni:

Intelektualni:

6. POZITIVNE I NEGATIVNE STRANE ZANIMANJA

7. MOGUĆNOSTI ZA OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE:

KAKO ĆU SE PONAŠATI NA PRAKSI DA BI SVE BILO „VRHUNSKI“ I DA BIH OSTAVIO/LA DOBAR UTISAK!

- ✓ NA VREME STIŽEM NA MESTO ZA PRAKSU
- ✓ SVOJE RADNO MESTO ODRŽAVAM UREDNIM
- ✓ DRŽIM SE UPUTSTAVA NADLEŽNE OSOBE
- ✓ LJUBAZAN/NA SAM I PREDUSRETLJIV/A
- ✓ POKAZUJEM ZAINTERESOVANOST I POSTAVLJAM DOSTA PITANJA O ZANIMANJU / OBLASTI RADA / STRUČNOJ OBLASTI
- ✓ PAŽLJIVO SLUŠAM
- ✓ PAŽLJIVO POSTUPAM SA ALATOM I RADNIM MATERIJALOM
- ✓ PRIDRŽAVAM SE BEZBEDNOSNIH PROPISA
- ✓ SPROVODIM INTERVJUE I PIŠEM DNEVNE IZVEŠTAJE

MOJ DNEVNI IZVEŠTAJ

Obavezno se seti da posle svakog dana prakse popuniš izveštaj!

Moje raspoloženje:

(posle ovog dana prakse osećam se...)

Poslovi koje sam danas radio/la:

Alati, materijali, mašine sa kojima sam radio/la:

Opterećenja koja sam danas osetio/la i sa kojima sam se upoznao/la:

Fizički:

Karakterni:

Intelektualni:

Moj najlepši doživljaj / šta mi se dopalo:

Šta mi se manje dopalo:

Još želim da primetim:

POGLED UNAZAD

Posebno mi se dopalo:

Manje mi se dopalo:

Moj najbolji doživljaj (uspeha):

Šta je ostavilo najjači utisak na mene:

Moj negativan (neprijatan) doživljaj:

O čemu sam još razmišljao/la:

Nakon ovog iskustva procenjujem da... (obrazloži svoju procenu):

Podesan/na sam za ovo zanimanje jer...

Nisam podesan/na za ovo zanimanje jer...

V

DONOŠENJE ODLUKE

RADIONICA 1

SWOT TEHNIKA

Cilj: Sada samog/u sebe bolje poznajem. Znam kako izgledaju putevi obrazovanja i naučio/la sam kako da se informišem. U ovom odeljku upoređujem, tj. ponovo proveravam svoj lični profil sa zahtevima obrazovanja i profesionalne karijere, i odlučujem se za odgovarajuću školu/fakultet.

Teme: Upoznavanje faza u donošenju odluke; Upoznavanje sa ličnim snagama i slabostima koji mogu uticati na donošenje odluke; Pisanje plana akcije.

SWOT MATRICA

	Pozitivno Snage:	Negativno Slabosti:
Unutrašnji faktori		
	Prilike:	Opasnosti:
Spoljašnji faktori		

RADIONICA 2

FAZE U DONOŠENJU ODLUKE

MATRICA: FAZE U DONOŠENJU ODLUKE

Identifikacija problema (jasno postavljen problem)	
Definisanje ciljeva (šta želimo da postignemo)	
Lista mogućih rešenja (šta je sve moguće učiniti)	
Procena mogućih rešenja (koje bi rešenje bilo dobro ili loše po nas)	
Odabir jednog rešenja (na osnovu rezultata prethodnih faza dobiće se odluka i rešenje koje je za nas najbolje)	
Sprovođenje i praćenje izvršenja odluke	

AKTIVNOSTI	CILJ	VREME	RESURSI	INDIKATORI
Aktivnost koju ću uraditi sada kada sam doneo/la odluku:	Koји je cilj te aktivnosti?	Koliko vremena mi je za to potrebno?	Šta mi je potrebno da bih uspešno obavio/la tu aktivnost?	Koји je pokazatelj da sam obavio/la aktivnost? Kako ću znati da je ostvaren cilj te aktivnosti?
1.				
2.				
3.				

RADIONICA 5

SAMOREFLEKSIJA O DONETOJ ODLUCI

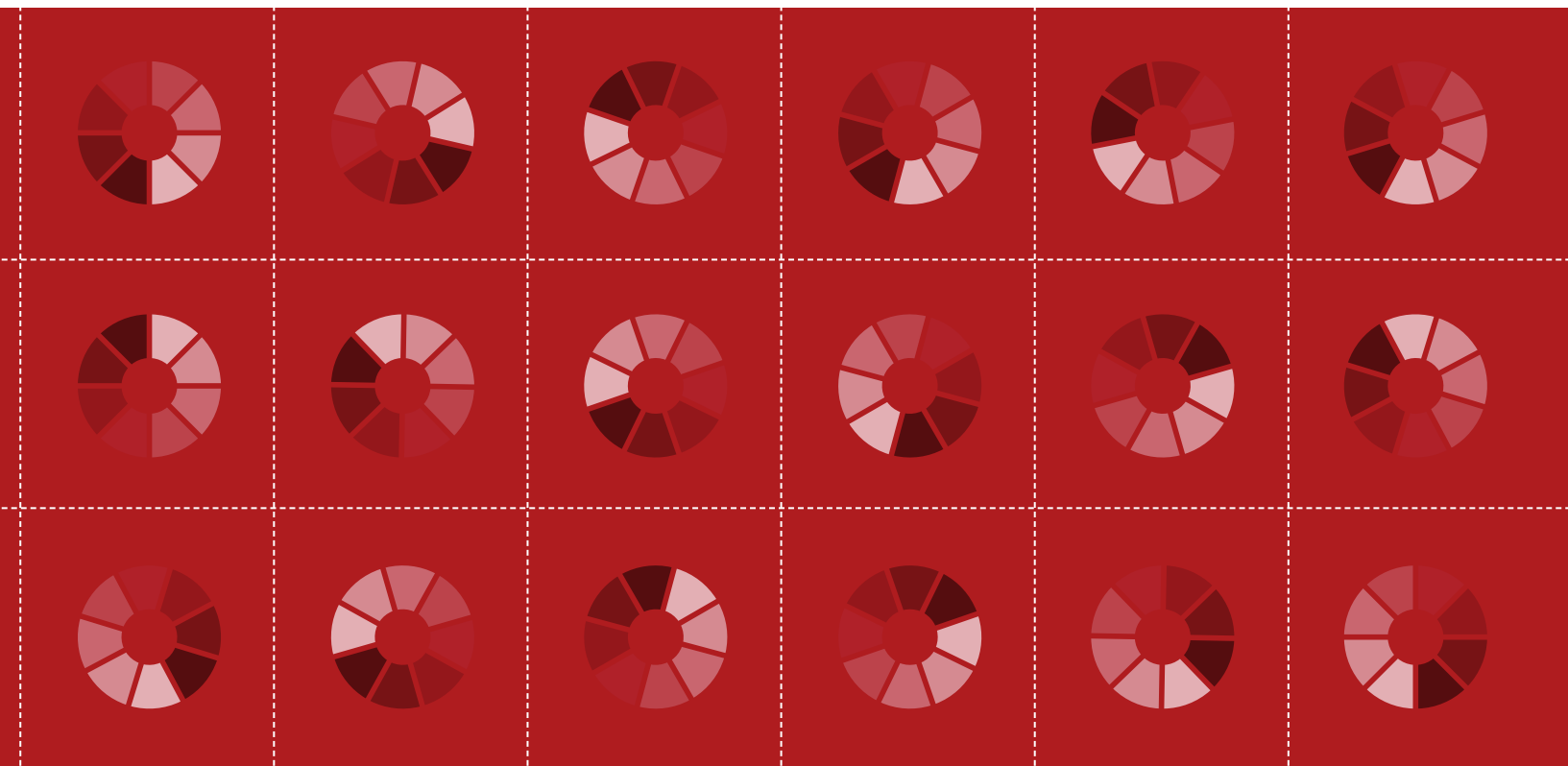
UPITNIK: TRAŽI SE TVOJE MIŠLJENJE

Šta je uticalo na tvoju odluku?	izrazito je uticalo	dosta je uticalo	malo je uticalo	nije uticalo
Sposobnosti				
Interesovanja, sklonosti				
Informacije o daljem obrazovanju				
Praksa u školi				
Roditelji				
Praksa u preduzeću				
Sopstvena odluka				
Saradnja sa savetnicima/ama za profesionalnu orijentaciju				
Nastava o profesionalnoj orijentaciji				
Regionalne okolnosti				
Kolege/inice u školi, prijatelji/ce, poznanici/e, rodbina				
Nastavnici/e				
Omladinski/a koordinator/ka				
Psiholog/škinja i padagog/škinja u školi				
Ugled, prestiž škole				
Dobra plata nakon obrazovanja				

PROFESIONALNA ORIJENTACIJA, PET KORAKA DO ODLUKE O ŠKOLI I ZANIMANJU
PROFESIONALNA ORIJENTACIJA PROGRAM ZA KANCELARIJE ZA MLADE

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-87737-20-4
COBISS.SR-ID 184506892

GIZ BOSS
Projektna kancelarija
„Profesionalna orijentacija“
Kursulina 33
11000 Beograd
Tel./Fax: +381 11 2445 545
E-mail: boss@giz.de
www.profesionalnaorijentacija.org

Република Србија
Министарство просвете, науке и
технолошког развоја

